Lietas arhīva Nr. CA-0140-22
ECLI:LV:LAAT:2022:0616.C12243520.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2022. gada 16. jūnijā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Valentīna Lohova,
tiesnese Ludmila Mežale,
tiesnese Inguna Tabore
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2022. gada 18. marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. C/ cēla tiesā prasību un, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1770., 1772., 1775. pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3} pantu, lūdza piedzīt no /pers. D/ zaudējumus 4961,22 EUR. Prasības pieteikumā norādīts šāds pamatojums.

[1.1] Prasītājam no 2005. gada 3. augusta līdz 2020. gada 8. janvārim piederēja dzīvoklis /adrese/.

Prasītājs no 2013. gada janvāra līdz 2019. gada 31. decembrim izīrēja atbildētājai dzīvokli, un viņa to lietoja ar norunu, ka apmaksās visus komunālos maksājumus un maksājumus par siltumu.

[1.2] Ar Daugavpils tiesas 2018. gada 17. decembra spriedumu civillietā Nr.C12218918 no prasītāja par labu SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" piedzīts parāds par komunālajiem pakalpojumiem 2112,25 EUR, valsts nodeva 316,83 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Atbildētājas nesamaksātais parāds par komunālajiem pakalpojumiem ir 1862,36 EUR no piedzītās summas. Uz atbildētāju proporcionāli parāda summai attiecināma arī no prasītāja piedzītā valsts nodeva 279,35 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR, kas ir prasītāja zaudējumi, kopsummā 2145,01 EUR.

[1.3] No atbildētājas ir jāpiedzen arī ar 2019. gada 12. decembra Daugavpils tiesas spriedumu civillietā Nr.12187419 no prasītāja par labu SIA "Līvānu siltums" piedzītais parāds par siltumapgādi dzīvoklī par laika periodu no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim 2479,11 EUR, valsts nodeva 333,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR, kopā 2816,21 EUR.

[2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos prasību atzīst daļēji. Atzīst to parāda daļu, kas izveidojusies par komunālajiem un siltumenerģijas maksājumiem laika posmā no 2018. gada 25. janvāra līdz 2019.gada decembrim, kad tika noslēgta rakstveida vienošanās par dzīvokļa izīrēšanu ar norunu, ka tiks maksāts par šiem pakalpojumiem.

Atbilstoši SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" rēķiniem parāda kopsumma ir 775,82 EUR, no kuriem 103,25 EUR viņa ir samaksājusi. Atbilstoši SIA "Līvānu siltums" rēķiniem parāda kopsumma ir 870,19 EUR, no kuriem 105 EUR viņa ir samaksājusi. Kopējā parāda summa ir 1437,66 EUR.

Atbildētāja nepiekrīt atlīdzināt no prasītāja piedzītās valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus civillietās, jo tiesvedības tika uzsāktas par parāda summu, kuru lielāko daļu nebija samaksājis prasītājs. Uz 2018. gada 25. janvāri dzīvoklim par komunālajiem pakalpojumiem jau bija izveidojies parāds 1928,32 EUR, un par siltumenerģiju parāds bija 4316,91 EUR.

[3] Ar Daugavpils tiesas 2022. gada 18. marta spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda piedzīt no atbildētājas prasītāja labā zaudējumus 1790,84 EUR par komunālo maksājumu parādu SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība".

Tiesa noraidīja prasību daļā par zaudējumu sakarā ar siltumenerģijas parāda SIA "Līvānu siltums" un šajā tiesvedībā piedzīto tiesas izdevumu piedziņu.

Spriedumā norādīts šāds pamatojums.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka laika posmā no 2005. gada 3. augusta līdz 2020. gada 8. janvārim prasītājs bija īpašnieks dzīvoklim /adrese/, un starp pusēm no 2014. gada 1. aprīļa pastāvēja minētā dzīvokļa īres līgums.

Tiesa atzina, ka, pamatojoties uz Civillikuma 1587. pantu, likuma "Par dzīvojamo telpu īri " 11.^{3} pantu, no 2014. gada 1. aprīļa atbildētājai ir pienākums norēķināties par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem un siltumapgādi.

[3.2] Tiesa konstatēja, ka ar spriedumu civillietā Nr.C12218918 no prasītāja par labu SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" ir piedzīts parāds par komunālajiem maksājumiem par laika periodu no 2008. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. augustam 2112,25 EUR, valsts nodeva 316,83 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Tiesa, ņemot vērā SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" rēķinu, saskaņā ar kuru komunālo pakalpojumu parāds uz 2019. gada decembri bija 2548,66 EUR, un atņemot no šīs summas rēķinā uz 2014. gada 1. aprīli norādīto parādu 994,28 EUR, atzina, ka no atbildētājas prasītāja labā ir piedzenama summa 1554,38 EUR.

Pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1779. pantu, tiesa atzina, ka no atbildētājas par labu prasītājam ir piedzenama civillietā Nr.C12218918 prasītāja samaksātās valsts nodevas daļa 233,16 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Kopsummā no atbildētājas piedzīti 1790,84 EUR.

[3.3] Tiesa konstatēja, ka ar spriedumu civillietā Nr.12187419 no prasītāja par labu SIA "Līvānu siltums" ir piedzīts parāds par siltumapgādi šajā dzīvoklī par laika periodu no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim 2479,11 EUR, valsts nodeva 333,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

No SIA "Līvānu siltums" rēķina Nr.4-1312 par 2014. gada aprīli tiesa konstatēja, ka parāds par siltumenerģiju dzīvoklī uz 2014. gada 1. aprīli ir 2902,60 EUR. Tiesa secināja, ka atbildētāja ir veikusi maksājumus, bet šis parāds bija uzkrāts līdz dzīvokļa izīrēšanai, tāpēc tas no atbildētājas nav piedzenams.

[4] Prasītājs iesniedza apelācijas sūdzību, norāda, ka pārsūdz spriedumu daļā, kurā noraidīta prasība par summu 2816,31 EUR un lūdz izskatīt prasību pēc būtības šajā daļā šādu apsvērumu dēļ.

Tiesas secinājums, ka parāds par siltumenerģiju ir izveidojies līdz 2014. gada 1. aprīlim, ir kļūdains un pretrunā ar spriedumu civillietā Nr.C12187419. Šajā spriedumā skaidri norādīts, ka piedzīto summu 2479,11 EUR veido parāds par siltumenerģiju, kas izveidojies laika periodā no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim, un nav norādīts, ka būtu piedzīts iepriekš izveidojies parāds. To, ka parāds minētajā laika periodā ir izveidojies tiešā tādā summā 2479,11 EUR, papildus pierāda SIA "Līvānu siltums" izziņa par izrakstītajiem rēķiniem laika periodā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2019. gada decembrim.

Pirmās instances tiesa nepamatoti atzina, ka atbildētāja ir veikusi maksājumus par siltumenerģiju, jo par to nav iesniegti pierādījumi, kā arī atbildētāja tiesā paskaidroja, ka viņai šādu pierādījumu nav.

Motīvu daļa

[5] Novērtējot apelācijas sūdzības argumentus kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja apelācijas sūdzība ir pamatota un prasība pārsūdzētajā daļā ir pilnībā apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā tajā lūgts.

Pirmās instances tiesas spriedums netika pārsūdzēts prasības apmierinātajā daļā par prasītāja zaudējumu, kas radušies sakarā ar komunālo maksājumu parādu SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" un šī parāda tiesvedības izdevumu piedziņu no atbildētājas, un saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta otro daļu šajā daļā stājies likumīgā spēkā.

[6] Lietā konstatēts un ar Daugavpils tiesas spriedumu civillietā Nr.12187419 pierādīts, ka no prasītāja SIA "Līvānu siltums" labā ir piedzīts parāds par siltumapgādi dzīvoklī par laika periodu no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim 2479,11 EUR, valsts nodeva 333,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Apelācijas kārtībā nav pārsūdzēts pirmās instances tiesas spriedumā konstatētais apstāklis, ka starp pusēm no 2014. gada 1. aprīļa pastāvēja īres līgums. Atbildētāja savos paskaidrojumos norādījusi, ka īres līgums pastāvēja līdz 2019. gada decembrim, un par šo apstākli strīda lietā nav. Prasība celta par zaudējumu piedziņu, kas prasītājam radušies sakarā ar siltumapgādes parādu par dzīvokli laika posmā no 2014. gada 1. aprīļa līdz 2019. gada aprīlim. Šajā laikā dzīvoklis bija izīrēts atbildētājai ar nosacījumu, ka viņai jāapmaksā siltumenerģijas pakalpojumi, kas konstatēts pirmās instances tiesas spriedumā un to atbildētāja nav apstrīdējusi.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka atbilstoši noslēgtajam īres līgumam atbildētājai saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu un likuma "Par dzīvojamo telpu īri " $11.^3$ pantu no 2014. gada 1. aprīļa bija pienākums norēķināties par siltumapgādi.

[7] Pirmās instances tiesa nepamatoti secinājusi, ka ar tiesas spriedumu no prasītāja piedzīti vecie parādi un atbildētāja īres līguma laikā veikusi maksājumus par siltumu, jo lietā par to nav iesniegti pierādījumi. Atbildētāja savos rakstveida paskaidrojumos atzīst parāda esību, tikai par mazāku laika periodu, no 2018.gada janvāra. Pirmās instances tiesas sēdē atbildētāja ir norādījusi, ka apmaksājusi pēc iespējas pāris rēķinus un ka prasītājs bija informēts par viņas nespēju samaksāt visus rēķinus, norādīja, ka devusi skaidru naudu prasītājam, par ko pierādījumus iesniegt nevar.

Tiesas secinājumi par parāda neesību balstīti uz matemātisku aprēķinu, atņemot no prasītāja ar tiesas spriedumu piedzīto parāda summu no tās parāda summas, kas SIA "Līvānu siltums" rēķinā par siltumapgādi norādīta uz 2014. gada 1. aprīli. Šāda pieeja ir nepamatota un nav balstīta uz pierādījumiem par parāda rašanās periodu un atbildētājas veiktajiem maksājumiem īres tiesisko attiecību laikā.

Daugavpils tiesas spriedumā civillietā Nr.12187419 ir precīzi norādīts, ka parāds no prasītāja par labu SIA "Līvānu siltums" tiek piedzīts par laika periodu no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim. Apelācijas sūdzībai pievienota SIA "Līvānu siltums" izziņa par dzīvoklim /adrese/, laika periodā no 2013.gada janvāra līdz 2019.gada janvārim izrakstītajiem rēķiniem. No tās redzams, ka laika periodā no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim izrakstīto rēķinu kopsumma 2479,11 EUR atbilst tai parāda summai, kas no prasītāja piedzīta ar tiesas spriedumu.

Līdz ar to nebija pamata secinājumiem, ka īres attiecību laikā atbildētāja veikusi samaksu par siltumapgādi, bet no prasītāja piedzīts parāds, kas radies līdz 2014. gada aprīlim.

[8] No prasītāja ar tiesas spriedumu piedzītā siltumenerģijas parāda summa un ar parāda piedziņu saistītie tiesāšanās izdevumi ir atzīstami par prasītāja mantas samazinājumu jeb zaudējumiem Civillikuma 1770. panta izpratnē. Noslēdzot īres līgumu ar tajā iekļauto nosacījumu, ka īrniece veiks šos maksājumus, prasītājs varēja paļauties, ka saistības tiks pildītas. Sakarā ar saistību nepildīšanu no īrnieces puses, parādi piedzīti no prasītāja. Par sprieduma izpildi prasītājs ir atbildīgs ar savu mantu, kas rada mantas samazinājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko tas ar savu darbību vai bezdarbību radījis. Tā kā atbildētāja pieļāva bezdarbību, nepildot noslēgtā īres līguma nosacījumus un neveicot maksājumus par siltumapgādi atbilstoši SIA "Līvānu siltums" izrakstītajiem rēķiniem, viņai ir pienākums atlīdzināt prasītājam zaudējumus, kas viņam radušies sakarā ar atbildētājas saistību nepildīšanu.

No atbildētājas prasītāja labā piedzenama ar Daugavpils tiesas spriedumu civillietā Nr.12187419 no prasītāja piedzītā parāda par siltumapgādi summa par laika periodu no 2014. gada aprīļa līdz 2019. gada aprīlim 2479,11 EUR, valsts nodeva 333,80 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR, kopā zaudējumi 2816,21 EUR.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli prasījumu apmierinātajai daļai.

Prasītājs samaksājis šādus tiesas izdevumus: valsts nodevu par prasības pieteikumu 50 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR, kancelejas nodevu par vienu nopratināto liecinieku 5 EUR, kopā tiesas izdevumi ir 60,27 EUR. Prasība tiek apmierināta daļēji, par kopējo summu 4607,05 EUR (1790,84 EUR + 2816,21 EUR), kas ir 93 % no prasības summas (4961,22 EUR). Tiesas izdevumi piedzenami proporcionāli prasības apmierinātajai daļai, kas ir 56,05 EUR (93 % no 60,27 EUR). Prasītāja samaksātā valsts nodeva par apelācijas sūdzību 20 EUR piedzenama pilnībā, jo apelācijas sūdzība apmierināta pilnīgi. Kopējā no atbildētājas prasītāja labā piedzenamo tiesas izdevumu summa ir 76,05 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu un otro daļu no atbildētājas prasītāja labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par zvērināta advokāta palīdzību pirmās instances tiesā 300 EUR un apelācijas instances tiesā 300 EUR, kopā 600 EUR.

Kopējā tiesāšanās izdevumu summa, kas piedzenama prasītāja labā no atbildētājas, ir 676,05 EUR.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītājs daļēji bija atbrīvots no valsts nodevas 433,09 EUR, nesamaksātā daļa ir 383,09 EUR. Ņemot vērā, ka prasība apmierināta daļēji, no atbildētājas valsts labā piedzenama nesamaksātās valsts nodevas daļa 356,27 EUR (93 % no 383,09 EUR).

Prasītājs daļēji bija atbrīvots no valsts nodevas 327,29 EUR par apelācijas sūdzības iesniegšanu. Nesamaksātā valsts nodevas daļa 307,29 EUR piedzenama no atbildētājas valsts labā, jo apelācijas sūdzība apmierināta pilnā apjomā.

Kopējais valsts labā piedzenamais valsts nodevas apmērs ir 663,56 EUR.

No atbildētājas valsts labā piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas pirmās instances tiesā ir 4,31 EUR un apelācijas instancē - 2,49 EUR, kopā 6,80 EUR. Piedzenamā summa ir 6,32 EUR (93 % no 6,80 EUR).

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu, kas ir imperatīva tiesību norma, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā nosaka prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Ar Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces 2021. gada 15. decembra lēmumu sniegts skaidrojums Civilprocesa likuma 195. panta pirmās daļas piemērošanā un noteikts, ka procenti nosakāmi no visas piedzītās summas, tostarp no piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem.

Tādējādi prasītājam nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas līdz sprieduma izpildei likumiskos 6 % gadā no visas ar spriedumu piedzītās summas 3492,26 EUR (2816,21 + 676,05).

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434. pantu, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt pilnīgi /pers. C/ prasību pret /pers. D/ par zaudējumu piedziņu.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, labā zaudējumus 2816,21 EUR un tiesāšanās izdevumus 676,05 EUR, kopā 3492,26 EUR (trīs tūkstoši četri simti deviņdesmit divi *euro* un 26 centi).

/pers. C/ labā piedzītās summas ieskaitāmas viņa norādītajā kontā AS "Citadele banka", konta Nr./konta numurs/.

Noteikt /pers. C/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% gadā no visas piedzītās summas 3492,26 EUR par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 663,56 EUR (seši simti sešdesmit trīs *euro* un 56 centi), ieskaitot to kontā – saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, BIC kods TRELLV22, konts LV55TREL1060190911200, norādot iemaksas mērķi un lietas identifikācijas datus.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,32 EUR (seši *euro* un 32 centi), ieskaitot tos kontā – saņēmējs Tiesu administrācija, Nr. 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000, norādot iemaksas mērķi un lietas identifikācijas datus.

Noteikt /pers. D/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2022. gada 16. jūnija, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 300 EUR kontā – saņēmēja: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr. 90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, konta Nr. LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot lietas numuru un personas datus.

Tiesnese V. Lohova

Tiesnese I. Tabore

Tiesnese L. Mežale